

Uchwała Nr LXII/319/22
Rady Gminy Rytwiany
z dnia 29 listopada 2022 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rytwiany na lata
2023 - 2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) oraz art 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.) Rada Gminy Rytwiany uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Rytwiany na lata 2023 – 2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rytwiany.

§ 3.

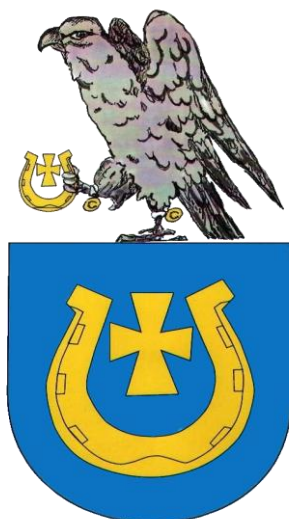
Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 roku.

Przewodniczący Rady Gminy
Jerzy Gwizdowski

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr LXII/319/22
Rady Gminy Rytwiany
z dnia 29 listopada 2022 roku

Gminny Program Wspierania Rodziny Dla Gminy Rytwiany Na Lata 2023-2025

Gmina

Rytwiany

Rytwiany 2022

Spis treści:

Wstęp	
I. Podstawa prawna	
II. Diagnoza demograficzna i społeczna	
1. Typy rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2019-2021	
2. Powody przyznania pomocy społecznej w latach 2019-2021	
3. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2019-2021	
4. Liczba dzieci przebywający w pieczy zastępczej	
III. Analiza SWOT	
IV. Cele i zadania Programu	
V. Odbiorcy programu	
VI. Cele programu	
VII. Przewidywane efekty realizacji programu	
VIII. Realizator programu	
IX. Zadania w zakresie wspierania rodziny	
X. Źródła finansowania programu	
XI. Monitoring i ewaluacja	
XII. Zakończenie	

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE RYTWIANY
NA LATA 2023-2025**

Wstęp

Główną komórką budującą każde społeczeństwo jest rodzina. To właśnie ona ma zasadniczy wpływ na kształtowanie tożsamości i postaw człowieka oraz na jego funkcjonowanie w rolach społecznych. Przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewniającym bezpieczeństwo emocjonalne, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Prawidłowe relacje w rodzinie chronią przed powstawaniem problemów społecznych, zwłaszcza przed uzależnieniami, przemocą i niedostosowaniem społecznym. Dlatego też, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby wspierające rodzinę zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań zapobiegających jej dezintegracji.

Rodzina dysfunkcyjna to rodzina, w której występują istotne nieprawidłowości w zaspokajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka. Problemy w takich rodzinach często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Alkoholizm, przemoc, bezrobocie, ubóstwo, długotrwała choroba lub niepełnosprawność to główne zaburzenia życia wewnątrzrodzinnego prowadzące do zaniedbań opiekuńczo- wychowawczych. Problemy zaburzające prawidłowe funkcjonowanie rodziny to także: nasilenie konfliktów rodzinnych prowadzących do niewłaściwej atmosfery wychowawczej, zakłócenie sfery uczuciowej pomiędzy rodzicami oraz rodzicami a dziećmi, niewłaściwe czy nieskuteczne metody wychowawcze.

Koncentracja na rodzinie, jej roli, zasobach i deficytach, związana jest z jej fundamentalnym znaczeniem. Jest ona pierwszym i najważniejszym środowiskiem. To w niej każda osoba od najmłodszych lat obserwuje otaczający świat społeczny, uczy się go nazywać, klasyfikować, uznawać za przyjazny lub wrogi, przyswajać wspólne wartości lub je odrzucać. Świadomie i nieświadomie przejmuje jako własne przekazywane w rodzinie treści, zachowania, zwyczaje, tradycje, co w znacznym stopniu kształtuje późniejszą osobowość. Dlatego tak ważne jest, aby rodzina funkcjonowała prawidłowo, zapewniając odpowiednie warunki do rozwoju wszystkich swoich członków, a w szczególności dzieci.

Rok 2020 nieoczekiwane przyniósł nowe troski, obowiązki i wyzwania. Ogłoszona pandemia COVID-19 wpłynęła znacząco na funkcjonowanie placówek, jak i organizację służb.

Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem, bez względu na występujące okoliczności. Kontakt z klientem pomimo narzuconych odgórnie ograniczeń podyktowanych bezpieczeństwem, wymagał zatem ogromnej determinacji ze strony wszystkich pracowników służb społecznych.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.) określa zasady i formy pomocy rodzinom przeżywającym trudności, w tym m.in. nakłada na gminy obowiązek opracowania trzyletnich programów wspierających rodzinę. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Rytwiany na lata 2023- 2025 jest kontynuacją poprzedniego Programu (Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Rytwiany na lata 2020-2022) oraz jest dokumentem, który scala działania na rzecz rodziny. Jego podstawowym założeniem jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dla dzieci i rodzin, które znalazły się w sytuacjach kryzysowych. Praca przedstawicieli służb społecznych z rodziną powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo- wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Stąd też, założeniem programu jest wsparcie rodziny biologicznej już na etapie, kiedy pojawiają się problemy oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 stanowi zatem sprecyzowany plan wdrożenia działań w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym wszelkiego rodzaju trudności oraz spójny i skuteczny system pomocy rodzinom dla dobra lokalnej społeczności.

I. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Zadania dotyczące wspierania rodziny, uwzględnione przy opracowywaniu Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Rytwiany na lata 2023-2025 regulują następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz 447 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2015r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j.Dz.U.z 2020r. poz. 2050),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j.Dz.U.z 2022r.poz 559 z późn. zm.),
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rytwiany na lata 2016 – 2025.

Podstawa prawna działań:

- Art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 u.w.r.s.z.

II. Diagnoza demograficzna i społeczna

Gmina Rytwiany położona jest w południowo – wschodniej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie staszowskim. Siedziba władz samorządowych znajduje się w miejscowości Rytwiany, a cała gmina składa się z 15 sołectw i 16 miejscowości. Według danych własnych Urzędu Gminy Rytwiany na dzień 31 grudnia 2019r. gminę zamieszkiwało 6417 osób.

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rytwianach.

Wsparcie udzielane rodzinom w gminie Rytwiany

Podrozdział ten ukazuje formy wsparcia rodziny realizowane na terenie gminy Rytwiany. Główną instytucją w Gminie, która swoją działalność skupia wokół wspomaganie rodziny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Tut. Ośrodek obejmuje pomocą, w formie pracy socjalnej świadczonej przez pracowników socjalnych, rodziny przeżywające różnego rodzaju trudności. Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspakajania potrzeb członków społeczności.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin i osób objętych pomocą społeczną tj. pomocą pieniężną oraz niepieniężną na przestrzeni lat 2019-2021. Do pomocy pieniężnej należy przede wszystkim zaliczyć: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, specjalny zasiłek celowy, zasiłek z tytułu zdarzenia losowego. Natomiast pomoc niepieniężna to m.in.: praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, zapewnienie posiłku.

Tabela 1. Typy rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2019-2021

	2019	2020	2021
Liczba rodzin ogółem	149	119	109
Liczba rodzin z dziećmi, w tym o liczbie dzieci:	57	40	32
1	14	10	9
2	28	20	16
3	13	7	4
4	2	3	3
5	0	0	0
6 i więcej	0	0	0
Liczba rodzin niepełnych, w tym o liczbie dzieci:	16	13	8
1	5	5	5
2	8	6	3
3	3	2	2
4 i więcej	0	0	1

Dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach

Ustawa o pomocy społecznej wymienia powody, które obok kryterium dochodowego uzasadniają przyznanie pomocy w postaci różnego rodzaju świadczeń.

Liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej, ze względu na powód jej przyznania, obrazuje tabela nr 2.

Tabela 2. Powody przyznania pomocy społecznej w latach 2019 – 2021:

Powód trudnej sytuacji życiowej	2019 liczba rodzin	2020 liczba rodzin	2021 liczba rodzin
Ubóstwo	64	51	52
Bezrobocie	50	41	47
Długotrwała lub ciężka choroba	108	85	79
Niepełnosprawność	66	56	50
Bezdomność	2	1	3
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – rodzina niepełna	18	14	11
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – rodzina wielodzietna	1	0	0
Przemoc w rodzinie	1	0	1
Alkoholizm/ problem alkoholowy	10	9	9
Narkomania	1	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	2	5
Zdarzenie losowe	4	1	0

Źródło dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach

Formą pomocy dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej jest objęcie ich przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Rytwiany wsparciem asystenta rodziny. Bardzo ważne jest, iż rola asystenta rodziny zaczyna się już na etapie profilaktyki i polega na aktywnym wspieraniu rodziny. Wspieranie rodziny w ramach działalności asystenta rodziny jest procesem długofalowym i złożonym, wymaga od członków rodziny gotowości do wdrażania zmian i pełnego zaangażowania. Podstawowym zadaniem asystenta rodziny jest wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Rola asystenta polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci, zagrożonej wykluczeniem społecznym poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składających się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego.

Nadrzędnym celem jego pracy jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności, przeciwdziałanie konieczności umieszczenia dzieci w opiece zastępczej, poprzez pomoc w osiągnięciu przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, umożliwiającej jej wychowywanie dzieci. Jego praca wspomaga rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny – rodziców i dzieci, czemu sprzyja indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W sytuacji, gdy dojdzie, mimo wszystko, do czasowego umieszczenia dzieci poza rodziną biologiczną, praca asystenta z rodziną jest kontynuowana. Wówczas zadaniem asystenta staje się nie tylko praca z rodziną w miejscu zamieszkania, ale również współpraca z rodziną zastępczą lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, odpowiedzialnym za dziecko umieszczone w instytucji sprawującej pieczę zastępczą, będącej w gestii powiatu, oraz z sądem. Asystent reaguje na sygnały wskazujące na powstawanie w rodzinie problemów związanych z jej prawidłowym funkcjonowaniem, otrzymywane z różnych źródeł: od pracownika socjalnego, pedagoga szkolnego, z policji, kuratora czy też od pielęgniarki środowiskowej. Celem pracy asystenta będzie osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę, za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych rodziny oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Dane zawarte w poniższej tabeli wskazują na liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w gminie Rytwiany na przestrzeni ostatnich trzech lat:

Tabela 3. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2019- 2021.

	2019	2020	2021
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	7	5	5
Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	21	17	15
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	13	10	9

Źródło dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach.

Gmina Rytwiany realizuje też działania na rzecz dzieci z terenu gminy umieszczonych w pieczy zastępczej z uwagi na niemożność zapewnienia im odpowiedniej opieki i wychowania

w środowisku rodzinnym. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela 4. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w poszczególnych latach oraz koszty, do których Gmina Rytwiany została zobligowana ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

	2019	2020	2021
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	4	4	6
Odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej (zł)	9999,12	14.824,70	18.806,57

Źródło dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach.

III. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest metodą analizy sytuacji społeczności lokalnej oceniającą zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne czynniki mogące mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego.

Skupia się ona na analizie takich czynników jak:

- **mocne strony** (ang. *strengths*, są to czynniki wewnętrzne, które w sposób pozytywny odróżniają badaną działalność od działalności prowadzonej przez inne podmioty działające na danym sektorze i regionie, które odpowiednio wykorzystane mogą stać się siłami napędowymi rozwoju);
- **słabe strony** (ang. *weaknesses*, są to czynniki wewnętrzne- negatywne wpływające na ograniczenia rozwojowe działalności);
- **szanse** (ang. *opportunities*, uwarunkowania, które przy umiejętnym wykorzystaniu mogą stać się impulsem do rozwoju działalności);

- **zagrożenia** (ang. *threats*, procesy i zjawiska w otoczeniu, które stanowią lub stanowić mogą barierę w rozwoju działalności).

Tabela 5. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Realizowanie działań z zakresu udzielania pomocy żywnościowej oraz dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach • Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, • Dostęp do poradnictwa specjalistycznego m.in. specjalista w zakresie psychoterapii uzależnień i współuzależnienia pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, prawnika • Punkt konsultacyjny m.in. w zakresie poradnictwa i konsultacji dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych • Funkcjonowanie placówek służby zdrowia, • Otwartość władz samorządowych na współpracę ze środowiskiem lokalnym, • Wsparcie rodzin przez asystenta rodziny • Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników GOPS poprzez udział w konferencjach, webinarach oraz szkoleniach, • Współpraca pracowników GOPS z nauczycielami i pedagogami szkolnymi w rozwiązywaniu problemów rodzin, • Współpraca z kuratorami, Policją, • Udzielanie pomocy finansowej oraz w formie świadczeń niepieniężnych osobom/rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej, • Wystarczająca ilość i dobra jakość funkcjonowania placówek oświatowych na terenie gminy, • Dobre zaplecze sportowe i kulturalne służące rodzinie z szeroką ofertą zajęć pozalekcyjnych (GCK, biblioteka, placówki oświatowe), • Zabezpieczenie w budżecie środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej. • Szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych (CK Rytwiany, biblioteka Rytwiany z filią w Szczecze) 	<ul style="list-style-type: none"> • Narastające zjawisko długotrwałego uzależnienia osób/rodzin od świadczeń pomocy społecznej • Mała świadomość i wiedza społeczna na temat wspierania rodziny i pieczy zastępczej, • niska świadomość w wypełnianiu ról opiekuńczo- wychowawczych, • niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przewycięzaniu sytuacji kryzysowych, • brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia, • rozbicie więzi rodzinnych, społecznych, • brak rodzin wspierających, • wysokie koszty utrzymania dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę • Realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania funduszy unijnych • Edukacja i uświadamianie społeczeństwa na temat problemów społecznych, • Upowszechnienie w środowisku informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych, • Wykorzystanie potencjału i zasobów organizacji pozarządowych, • Współpraca rodzin dysfunkcyjnych z asystentem rodziny, • Podnoszenie kwalifikacji przez służby wspierające rodzinę, 	<ul style="list-style-type: none"> • Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, internetu • Wzrost kosztów utrzymania rodzin • Występowanie zjawiska osłabienia autorytetu rodziny i więzi międzypokoleniowych, • Brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne, • Rosnąca ilość rodzin wieloprotblemowych, • Rozpad związków (rozwoy, separacje, wyjazdy za granicę), • Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych, • Osłabienie się funkcji opiekuńczej rodziny, • Brak zainteresowania rodziców problemami dziecka i formą spędzania przez nich czasu wolnego, • Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”.

IV. Czas realizacji programu

Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2023- 2025.

V. Odbiorcy programu

Odbiorcami programu są:

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.
2. Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki.
3. Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin

VI. Cele programu

Cel główny:

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest stworzenie optymalnych warunków do życia i rozwoju dzieci i ich rodzin w gminie Rytwiany oraz tworzenie zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej

Cele szczegółowe:

1. Podejmowanie działań profilaktycznych i interwencyjnych w rodzinach zagrożonych dysfunkcją i dysfunkcyjnych.
2. Wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo w celu przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.
3. Wzmocnienie roli, funkcji i wartości rodziny.
4. Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny.
5. Pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania.
6. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.
7. Poprawa jakości życia i pomoc w zapewnieniu rodzinom bezpieczeństwa socjalnego

VII. Przewidywane efekty realizacji programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu jest: zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, ograniczenie zjawiska niedostosowania społecznego, zahamowanie wzrostu liczby dzieci kierowanych do różnych form opieki zastępczej, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego,

VIII. Realizator programu

Koordynatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach przy współpracy z następującymi podmiotami:

- Placówki oświatowe z terenu Gminy Rytwiany,
- Urząd Gminy w Rytwianach,
- Policja,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminna Komicja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zakład Opieki Zdrowotnej w Rytwianach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie,
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Staszowie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Staszowie,
- Kuratorzy Sądowi,
- Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i inne placówki oraz instytucje, które swoimi działaniami wspierają dziecko i rodzinę.

IX. Zadania w zakresie wspierania rodziny

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Realizatorzy/ Partnerzy w realizacji zadania	Rezultaty
1.	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny.	-Utrzymanie zatrudnienia asystenta rodziny, -Objęcie wsparciem rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wobec dzieci.	GOPS	-Poprawa funkcjonowania rodziny, - Rozwój umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny.
2.	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego.	- Udzielanie bezpłatnych porad przez: prawnika, pedagoga, psychologa, pracownika socjalnego oraz innych specjalistów pracujących na rzecz rodziny.	GOPS Zakład Opieki Zdrowotnej w Rytwianach, Urząd Gminy w Rytwianach	- Odbudowanie prawidłowych relacji w rodzinie i wsparcie jej członków w wypełnianiu ról społecznych, - Wzmocnienie i wyzwolenie zasobów rodziny, - Nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.
3.	Pomoc rodzinom poprzez działanie rodzin wspierających.	- Edukacja i rozpowszechnianie informacji o instytucji rodziny wspierającej, - Tworzenie rodzin wspierających.	GOPS	- Poprawa funkcjonowania rodziny poprzez pomoc w formie rodziny wspierającej.
4.	Finansowanie kosztów pomocy, o której mowa w art.29 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponoszonych przez rodziny wspierające.	- Regulowanie odpłatności za koszty pomocy ponoszone przez rodziny wspierające.	GOPS	- Zapewnienie finansowego zabezpieczenia rodzinom wspierającym.
5.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.	- Regulowanie odpłatności za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych.	GOPS	- Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego dzieciom umieszczonym w rodzinach zastępczych.
6.	Współfinansowanie pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej.	- Regulowanie odpłatności za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo- wychowawczych.	GOPS	- Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego dzieciom umieszczonym w placówkach opiekuńczo-

				wychowawczych.
7.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka.	- Regulowanie odpłatności za pobyt dzieci w rodzinnych domach dziecka.	GOPS	- Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego dzieciom umieszczonym w rodzinnych domach dziecka.
8.	Współfinansowanie pobytu dziecka w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej.	- Regulowanie odpłatności za pobyt dzieci w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych.	GOPS	- Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego dzieciom umieszczonym w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych.
9.	Współfinansowanie pobytu dziecka w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	- Regulowanie odpłatności za pobyt dzieci w interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych.	GOPS	- Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego dzieciom umieszczonym w interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych.
10.	Sporządzanie sprawozdań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawianie potrzeb związanych z realizacją zadań.	- Sporządzanie sprawozdań rzeczowo- finansowych z zakresu wspierania rodziny i przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, - Sporządzanie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, - zgłaszanie potrzeb związanych z realizacją zadań Radzie Gminy Rytwiany .	GOPS	- Prowadzenie dokumentacji potwierdzającej wywiązywanie się ze zleconych zadań z zakresu wspierania rodziny.
11.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	- Praca socjalna, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, wizyt monitorujących po zakończeniu współpracy asystenta rodziny z rodziną, sporządzanie sprawozdań i raportów.	GOPS Policja, Kuratorzy, Zespół Interdyscyplinarny, Placówki oświatowe	- Systematyczna diagnoza i identyfikacja problemów rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
12.	Współpraca pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz dzieci i rodziny.	- Integracja i aktywizacja przedstawicieli różnych podmiotów wspierających.	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji programu	- Wypracowanie wspólnych procedur i porozumień wobec rodzin w kryzysie.
13.	Ochrona rodziny przed utratą bezpieczeństwa socjalnego	- Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej, - Praca socjalna, - Objęcie pomocą dzieci w formie dożywiania oraz zorganizowanego wypoczynku.	GOPS organizacje i stowarzyszenia pozarządowe	- Podniesienie jakości życia rodzin.

X. Źródła finansowania programu

Źródłem finansowania zadań określonych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny dla Gminy Rytwiany na lata 2023 - 2025 są środki finansowe poszczególnych podmiotów realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny (budżet gminy i powiatu), a także środki uzyskane z dotacji z budżetu państwa, dotacji unijnych oraz środki organizacji pozarządowych

XI. Monitoring i ewaluacja

Monitoring będzie stałym i ciągłym procesem obserwacji programu mający na celu zebranie informacji i ocenę na temat skuteczności podejmowanych działań oraz osiągniętych rezultatów. W ten sposób zostanie zapewniona bieżąca i etapowa kontrola stopnia realizacji nakreślonych zadań. Wypracowane wnioski będą stanowiły rekomendacje do określenia priorytetów zadaniowych oraz zabezpieczenia finansowego na realizację zadań. W perspektywie długoplanowej monitoring umożliwi zatem obserwację i analizę adekwatności stosowanych metod zmierzających do osiągnięcia celu oraz ewentualnych zmian strukturalnych w zakresie kierunków działań.

Wdrażanie poszczególnych zadań Programu uzależnione jest od możliwości organizacyjnych, finansowych i prawnych jego realizatorów. Program stanowi dokument elastyczny i otwarty. Oznacza to, że może podlegać modyfikacjom na skutek zmieniającej się rzeczywistości, rozpoznanych w trakcie programu potrzeb oraz wymogów prawnych.

XII. Zakończenie

Głównym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rytwiany na lata 2023-2025 jest stworzenie optymalnych warunków do poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Efektem działań będzie zminimalizowanie negatywnych skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach w konsekwencji czego powstanie lepiej funkcjonująca rodzina. Osiągnięcie tego wyzwania uzależnione jest więc od ścisłej współpracy pomiędzy instytucjami oraz od wypracowania sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 15 z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) do wyłącznej właściwości rady gminy należy stanowanie w sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy.

W myśl art 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.) rada gminy uchwała gminne programy wspierania rodziny biorąc pod uwagę potrzeby przedstawione przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta związane z realizacją zadań w niniejszym zakresie.

Działania na rzecz rodziny to czynności skierowane do poszczególnych jej członków oraz kampanie prowadzone na rzecz całej wspólnoty. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest skoordynowane wsparcie dzieci i rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do prawidłowego wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Przyjęty Uchwałą Nr XVIII/88/19 Rady Gminy Rytwiany w dniu 27 listopada 2019 r. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Rytwiany obejmuje na lata 2020 – 2022. Konieczne jest zatem przyjęcie Programu na lata kolejne, który zapewni ciągłość w systematycznym wspieraniu rodziny.

Podmiotem wyznaczonym do realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach.

Wobec powyższego niniejszą uchwałą uznać należy za konieczną i uzasadnioną.